

Lp Keskkonnaminister
Keskkonnaministeerium
Narva mnt 7a
Tallinn 15172

25.07.2016.a. nr 2016/82

Ülevaade Eesti Pandipakend OÜ tegevusest 2015 aastal

Eesti Pandipakend OÜ (EPP) on 2005 aastal pakendiettevõtjate (tootjate, importööride ja kaupmeeste) poolt Pakendiseaduse sunnil loodud taaskasutusorganisatsioon, mille ülesandeks on hallata ja korraldada üle-eestiliselt tagatisrahaga koormatud pakendite kogumist, transporti, sorteerimist, arvestust ja taaskasutamist.

1. Üleriigilise kogumissüsteemi ulatus

2015 aastal oli EPP-l 288 kehtivat lepingut pakendiettevõtjatega (tootjad, maaletoojad), kes on pakendi- ja pakendiaktsiisiseadusest tulenevad taaskasutuskohustused pandipakendite osas EPP-le üle andnud. Aruandeaastal liitus EPP-ga täiendavalt 78 pakendiettevõtjat, seda nii kohalike tootjate kui ka maaletoojate näol, mis annab tunnistust, et majanduskeskkond soosis uute pakendiettevõtjate sisenemist turule. Samas lõpetasime lepingu 31 ettevõttega. Lepingu lõpetamise põhjusena sagedaseim on pandipakendite müügiga tegelemise lõpetamine. Jooksev lepinguliste pakendiettevõtjate nimekiri on kättesaadav EPP kodulehel <http://www.eestipandipakend.ee/pakendiettevotted/>

Kõik tagatisrahaga koormatud pakendid registreeritakse enne turule paiskamist EPP poolt hallatavas pakendiregistris. 2015 aasta oli uute pandipakendite registreerimise osas kõigi aegade rekord, mille jooksul registreeriti pakendiregistris üle 1300 uue pakendi. Kokku oli EPP pakendiregistris 2015 aasta lõpu seisuga registreeritud üle 9500 pandipakendi, sh on pakendiregistris registreeritud kõige rohkem klaaspakendeid. Pakendiregistris kehtivaid pandipakendeid on võimalik vötkoodi alusel kontrollida EPP kodulehel: <http://www.eestipandipakend.ee/eesti-pandipakendi-register/>

2015 aastal paisati EPP-ga liitunud pakendiettevõtjate poolt Eesti turule 313 mln ühekordse kasutusega pandipakendit, mida on 5,9% vähem kui 2014 aastal. Eelkõige tingis müügi languse äärmiselt halb kevadine ja suvine ilm, mis moodustab arvestatava osa aastasest tervikmüügist.

Auditeerimata andmetel paisati 2015 aastal pandisüsteemiga liidetud pakendiettevõtjate poolt turule 15 232 tonni ühekordse kasutusega pandipakendeid, sh 4,4 tuhat tonni plastpakendeid, 2,3 tuhat tonni metallpakendeid ja 8,5 tuhat tonni klaaspakendeid.

Pakendite kogumine

EPP hinnangul on üle-eestiline pandipakendite kogumistaristu ulatus jätkuvalt tagatud väga heal tasemel. 2015 aastal võttis tarbijatelt pandiga koormatud pakendeid vastu ja andis EPP-le üle 826 kauplust. Lisaks kogusid ja andsid EPP-le üle pakendeid 296 horeca sektori ettevõtet.

Üle 90% pandipakenditest tagastatakse läbi taaraautomaatide. 2015 aasta lõpuks oli tarbijate kasutuses 637 taaraautomaati (aastaga lisandus 21 taaraautomaati).

2015 aastal kogusid jaemüüjad kokku 246 mln ühekordse kasutusega pakendit, mis anti üle EPP'le. Võrreldes 2014 aastaga kasvas pakendite tagastamine 1,5%. EPP annab jaemüüjatele pandipakendite kogumiseks vajalikud kilekotid, nende kilekottide sulgemiseks sulgurid ja kaupluse andmetega kleebise tasuta.

Aitamaks tagada tarbijatele paremat pandipakendite tagastamise kogemust, jagas EPP jaemüüjate taotluste alusel pandipakendite tagastuskohtadesse tasuta kätepuhastus komplekte, et pärast pandipakendite tagastamist käed desinfitseerida. Kokku jagasime nimetatud projekti raames välja 550 kätepuhastus komplekti ning EPP investeeris projekti 10 tuhat eurot.

Pandipakendite vastuvõtmisega tegelevate jaemüüjate nimekiri on kättesaadaval EPP kodulehel <http://www.eestipandipakend.ee/jaemuujad/>.

2. Kogutud pakendijäätmete taaskasutuse korraldus

EPP eesmärgiks on kogutud pakendite maksimaalne suunamine taaskasutusse. Aruandeaastal suunati taaskasutusse kõik kogutud pakendid ja pakendite kogumiseks kasutatud tarvikud (ühekordse kasutusega kilekotid ja sulgurid). Kokku suunati taaskasutusse 12987 tonni pakendeid (sh plast-, metall- ja klaaspakendid). Kõikide pakendite ümbertöötajatega on EPP sõlminud taaskasutusteenust sisaldavad lepingud. 2015 aastal taaskasutati EPP poolt kogutud pakendid järgmistes riikides: Eesti, Läti, Leedu, Soome, Inglismaa.

Taaskasutusmäärad täideti järgmiselt:

- Plastpakend 90%
- Metallpakend 70%
- Klaaspakend 87%

3. OÜ Eesti Pandipakend meedia- ja kommunikatsioonitegevus 2015

Avalikkuse teavitus 2015. aastal toimus summas **59 tuhat eurot, sh 10 tuhat eurot** omatöötajate personalikulu, kes planeerisid turundustegevusi, osalesid avalikel üritustel ja korraldasid õpilastele keskkonnatunde.

Eesti Pandipakend jätkas 2015/2016 õppeaastal erinevate keskkonnahariduse projektidega. Koolidele koostatud põhjalik riiklikku õppekava toetav õppekomplekt tõlgiti vene keelde ning väljastatati kõikidele selleks soovi avaldanud vene õppekeelega koolide õpetajatele tasuta.

Projekti raames saadeti koolidesse 71 venekeelset õppekomplekti 42 haridusasutusele üle Eesti, mille alusel viidi läbi 104 õppetundi, kus osales 1600 õpilast. Lisaks osales EPP Tallinna ja Harjumaa keskkonnahariduskeskuste ühisprojektis, mida toetas KIK ja mille eesmärgiks oli viia Tallinna koolide õpilasteni erinevad keskkonnahariduslikud projektid. Suurprojekti raames viidi õppeaasta jooksul pandipakendite käitluskeskuses läbi 104 õppekäiku, milles osales ligi 2600 last. Ametliku statistika põhjal puudutati kahe eelkirjeldatud ettevõtmisega vähemalt 4200 last, mis on ühtlasi ka viimase nelja õppeaasta rekordtulemus. Nii eesti kui venekeelsed õppematerjalid leiab aadressilt www.eestipandipakend.ee/oppematerjalid

Eesti Pandipakendi ja Kaupmeeste Liidu 2012. aastal alustatud ühisprojekti „Eeskujulik tagastuspunkt“ osutus 2015. aastal 473-st taotluse esitanud taaratagastuspunkti eeskujulikuks 291.

Jätkus EPP suurim sotsiaalse vastutuse projekt koos heategevusfondiga Aitan Lapsi, kus alates 2011. aastast on taaratagastajate abiga 62 500 last kultuurielamusi kogunud. Projekti raames alustati möödunud aastal koostööd ka Eesti Kunstimuuseumiga, mille kaudu saavad koolilapsed tasuta külastada erinevaid haridusprogramme. Tegemist on jätkuvalt Eestis unikaalse heategevusvormiga, kus lisaks abi andmisele ja kultuuri toetamisele seistakse nii laste kui elu- ja looduskeskkonna ilusama homse eest.

Kaks Tallinnas ja Harjumaal pandipakendeid vedavat veoautot said endale uued taaskasutamise sõnumiga reklaamkleebised. Teavitustelgiga käidi Pänus Grillfestivalil ja Põlvas Ökofestivalil.

4. Olulised muutused

Tagatisraha suuruse muutus

Arvestades asjaolu, et viimastel aastatel oli näha pakendite tagastuse langust, tegi EPP ettepaneku Keskkonnaministeeriumile tõsta pakendi tagatisraha suurusi, motiveerimaks tarbijaid tagastama pandiga koormatud pakendeid. Alates 01.02.2015 tõusid keskkonnaministri määruse alusel kõikide pakendite tagatisraha suurused ning on kõikide pakendiliikide ja suuruste lõikes 0,10 eurot. Kuni eelpoolnimetatud ajani kehtis kuni 50cl plastpakendile tagatisraha 0,04 eurot ja muudel pakendiliikidel ja suurustel 0,08 eurot.

Taarapunkt Helsingi Läänesadamas

2015 aasta alguses avati Helsingi Läänesadamas taarapunkt, kus Soome firma Viron Tölkkipalautus Oy alustas Eesti pandimärgiga purkide kogumisega, eesmärgiga need ebaseaduslikult toimetada Eestisse. Peamiselt olid sellised purgid ostetud Tallinn-Helsingi vahel liikuvatelt laevadelt, mille pealt ei ole tagatisraha EPP-le tasutud. Teadaolevalt kehtib jäätmetele (milleks kvalifitseerub näitena ka metallpurk ja plastpudel) Eestisse sisseveol 4 kg suurune piirang. Kuna ülalnimetatud Soome ettevõtte Eestisse toodud metallpurkide kogus oli suurem kui 4 kg, siis EPP hinnangul oli tegemist ebaseadusliku tegevusega ning me teavitasime sellest ka Eesti ja Soome ametiasutusi, kelle vastutusvaldkonda antud tegevus kuulub.

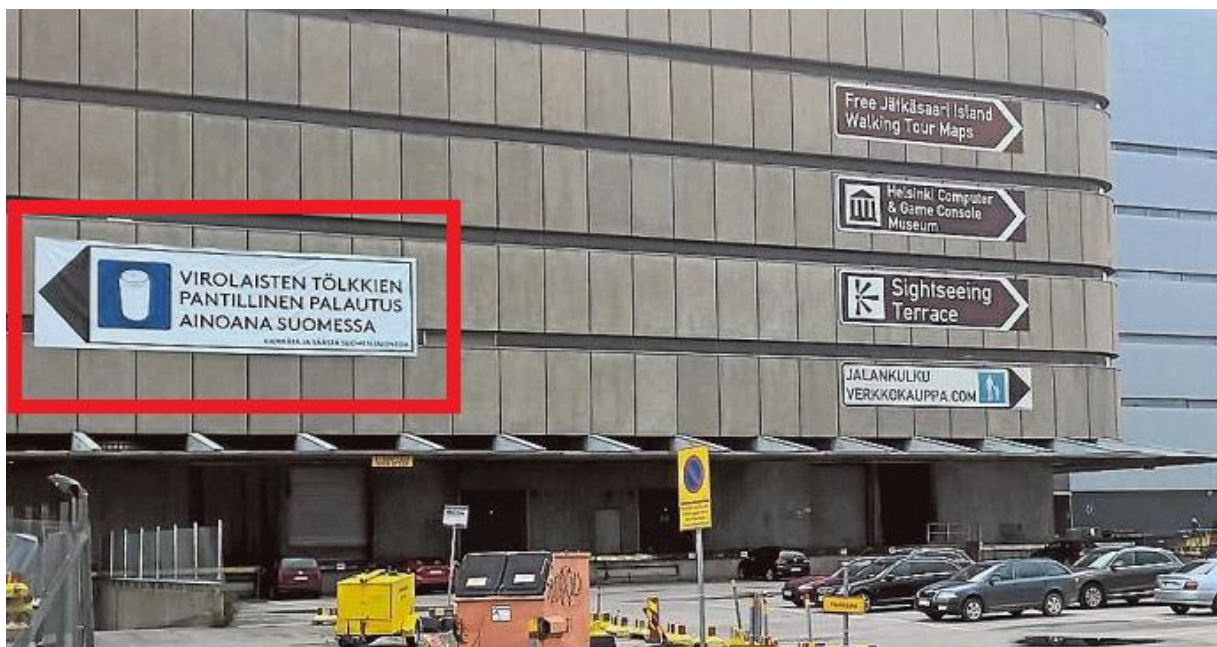

Foto: Taarapunkti reklaam Helsingi Läänesadamas.

Meil on heameel tõdeda, et nii tänu Soome kui Eesti ametiasutuste heale tööle, on Viron Tölkkipalautus tänaseks oma tegevuse lõpetanud.

Alkoholiaktsiisi tõusu mõju

Alkoholiaktsiisi tõus alates 2016 aasta veebruarist hakkas EPP tegevust mõjutama juba 2015 aasta teises pooles, mil Läti piiriäärses linnas Valkas avati esimesed alkoholile spetsialiseerunud kauplused, kus paljud alkohoolsed tooted olid märgistatud pandimärgiga, kuid millelt analoogselt laevadega ei ole tagatisraha Eesti pandisüsteemile tasutud. Arvestades, et enamus piiriäärsete kaupluste ostjaskonnast on pärist Eestist, siis valdav osa Valka kauplustest ostetud pakenditest võis tagastuda Eesti tagatisraha süsteemi. Piiriäärne kaubandus hoogustus olulisel määral 2016 aasta alguses ja erinevatel hinnangutel ostavad Lõuna-Eesti tarbijad 20-40% ulatuses alkohoolsed joogid Läti territooriumilt Valka või Ikla alkoholile spetsialiseerunud kauplustest. 2016 aasta esimesel poolel võttis EPP nõukogu vastu otsuse, mille alusel lubab EPP alates 01.01.2017.a. enda pandimärki kasutada vaid nendel alkohoolsete jookide pakenditel, mida müüakse Eesti siseturule ja mis kannavad unikaalset vötkoodi. Arvestades, et alkohoolsed joogid, mis on müüdüd Läti territooriumil tarbitakse sellegipoolest Eestis, tekib arvestatav oht Eesti keskkonnale, sest nimetatud pakendid võivad sattuda Eesti elu- ja looduskeskkonda, kuna puudub piisav motivaator neid pakendeid tagastada mõnda kogumissüsteemi.

Käitlustasud

Tulenevalt erinevatest majanduskeskkonna mõjuteguritest oli EPP pärast kahte aastat sunnitud taas rakendama pakendiettevõtjatele alates 01.01.2016 käitlustasud:

- Unikaalkoodiga Pakend (plastpakend kuni 0,75 liitrit) – **0,002 EUR/Pakend**
- Universaalkoodiga Pakend (plastpakend kuni 0,75 liitrit) – **0,007 EUR/Pakend**
- Unikaalkoodiga Pakend (plastpakend üle 0,75 liitri) – **0,007 EUR/Pakend**
- Universaalkoodiga Pakend (plastpakend üle 0,75 liitri) – **0,012 EUR/Pakend**
- Unikaalkoodiga Pakend (ühekordne klaaspakend, kõik suurused ja värvid) – **0,007 EUR/Pakend**
- Universaalkoodiga Pakend (ühekordne klaaspakend, kõik suurused ja värvid) – **0,012 EUR/Pakend**
- Unikaalkoodiga Pakend (metallist pakend, alumiinium/teras, kõik suurused) – **0,000 EUR/Pakend**
- Universaalkoodiga Pakend (metallist pakend, alumiinium/teras, kõik suurused) – **0,000 EUR/Pakend**

EPP osanikud olid 2015 aastal võrdsetes osades muutumatutena:

- Kaupmeeste Liit MTÜ
- Karastusjookide Tootjate Liit MTÜ
- Eesti Õlletootjate Liit MTÜ
- Karastusjookide ja Õlle Importöörade Liit MTÜ

Nimetatud MTÜ-dega ei teostatud 2015 aastal ühtegi tehingut.

Ilusat homset soovides,

/allkirjastatud digitaalselt/

Rauno Raal
juhatuse esimees

Kaupo Karba
juhatuse liige